

Spetterend geweld

Japke de Kraker-van Abbema

The logo for Vision Uitgeverij features the word "Vision" in a stylized, cursive script font. A thin, curved line arches over the letters "i" and "o". Below the word "Vision", the text "Uitgeverij - Groningen" is written in a simple, sans-serif font.

Vision
Uitgeverij - Groningen

Copyright © 2009: Vision Uitgeverij
Auteur: Japke de Kraker-van Abbema
Omslag ontwerp: Dion de Poel

Eerste druk: september 2009

Uitgave:
Vision Uitgeverij
Postbus 70.077
9704 AB Groningen
Nederland
E-mail: info@visionuitgeverij.nl
www.visionuitgeverij.nl

ISBN: 978-90-75613-47-6
NUR 340

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze ook, zonder schriftelijke toestemming van de uitgever.

No part of this work may be reproduced in any form by print, photoprint, microfilm or any means without written permission of the publisher.

Voorwoord

Een undercover agent vroeg mij een boek te schrijven over de machthebbers die na de coupe in Suriname veel invloed hebben gehad. Als richtlijn gaf hij mij 'Geschiedenis van Suriname' van de auteur Hans Budding.

Mijn hart ging uit naar dit land. Wanneer ik belangrijk nieuws over Suriname in de kranten tegenkwam, dan knipte ik dit steevast uit en bewaarde het zorgvuldig.

Zo begon ik vol enthousiasme met deze opdracht en maakte gebruik van het boek 'Geschiedenis van Suriname'.

Maar al heel snel vrat de twijfel aan mij. Ik woon niet meer in Suriname, ik ken de machthebbers of trendsetters, onder andere Desi Bouterse, Iwan Graanooft, Etienne Boerenveen niet van dichtbij. Mijn kennis gaat niet verder dan het geraamte. Botjes zonder vlees en spieren, laat staan leven...

Daar komt nog bij dat, zodra ik helden creëer, het personen zijn die een eigen leven gaan leiden. Ik heb daar voor mijn gevoel weinig zeggenschap meer over.

Met andere woorden, laat niemand zich door mijn romanfiguren gekwetst of gestreeld voelen, deze mensen zijn fictief en niet in een hokje te plaatsen. Wel spelen in 'Spetterend geweld' waargebeurde voorvallen een rol.

De vrouwelijke hoofdfiguur Elise is het volwassen geworden meisje uit mijn kinderboek 'Elise, vlucht niet!' (In 1993 uitgegeven door Kok/Voorhoeve.)

Zij is voor mij de personificatie van de dappere, zichzelf wegcijferende, edelmoedige Surinaamse vrouw, die ik heb leren kennen en die ik blijf bewonderen.

Japke de Kraker-van Abbema

Hoofdstuk 1

Voor de zoveelste keer kijkt Elise in de spiegel. Zit mijn haar niet te slordig? O, al die weerbarstige krulletjes. Potten gel kan ik eraan spenderen en dan nog krijg ik mijn haren niet zo glad, als ik wil. Ach ja, nu overdrijf ik wel behoorlijk, maar toch...

'Ma,' roept Elise en een lichte wanhoop klinkt door in haar stem, als ze verder redeneert. 'Zo meteen moet ik op sollicitatiegesprek. En het is nog wel bij een bakra¹. Ik vind het doodeng.'

In haar gedachten ziet ze een heerszuchtige man, die met een arrogante blik in zijn ogen minachtend op haar neerkijkt. Elke kleine ongerechtigheid merkt hij natuurlijk op. Misschien veroordeelt hij haar om het minste of geringste.

'Ma, kom alsjeblieft en kijk nog even of er geen losse draden aan mijn rok zitten?' Haar met nadruk uitgesproken vraag klinkt als een dringende oproep.

Gisteren had ze nog snel een lapje van de markt gehaald en een nieuwe rok in elkaar gezet. Het was behoorlijk gehaast gegaan. Toch was ze toen redelijk tevreden geweest over het resultaat. Maar nu vertrouwt ze haar eigen kritische blik niet meer.

Op haar dooie gemak komt ma Stevans eraan slenteren. Elise trappelt bijna van ongeduld, maar tegelijkertijd weet ze dat ze totaal geen invloed heeft op het tempo van haar moeder. Met bloesjes op haar wangen wacht ze gelaten op haar komst. Irritant, ma heeft alle tijd, maar zij niet. Het is nog best een eind lopen. Hoeveel tijd kost het niet voordat ze bij het kindertehuis zal arriveren? En daar komt ook nog eens bij, dat ze toch niet al te bezweet op sollicitatiegesprek kan gaan...

Het is alsof haar moeder niet doorheeft, dat ze zo gespannen is. Ze plukt, voor Elise's gevoel tergend langzaam, hier een plujsje weg en haalt daar een draadje los. Ze draait haar dochter rond

¹ Blanke

alsof het een etalagepop is en zegt dan ten slotte: 'Het kan ermee door. Je ziet er fatsoenlijk uit.'

'Goed, ma, dan ga ik nu meteen.' Ze wil haar moeder een kus geven, maar deze weert haar af. 'Elise, laat Marjorie en Stevin met je meegaan. Wacht op hen.' Meteen draait ze zich om en roept haar jongste kinderen.

Elise kijkt wanhopig op haar horloge en vraagt zich met een toenemend gevoel van frustratie af waarom ma zoiets op dit moment bedenkt. Is het om haar dwars te zitten?

En daar komt nog bij, zo vertelt de stem van haar geweten: zij moet haar moeder eren. Dus zal ze moeten wachten tot het Marjorie en Stevin belieft om in actie te komen, terwijl... Wordt deze opoffering van haar op dit moment gevraagd? Elise zucht diep.

'Ma, weet u wel dat ik over een half uur mijn eerste sollicitatiegesprek heb en dat ik beslist niet te laat wil komen. Ik moet nu echt gaan. Marjorie is al tien jaar en Stevin acht. Samen zijn ze net zo oud als ik ben. Heus, ze redden zich heel goed samen.' Elise hoopt dat haar stem voldoende overtuigend klinkt.

'Ach, mijn kind, ga dan maar,' klinkt ma's stem klagend. 'Ik zal wel moeite doen. Want als hen iets zou overkomen, dan zou ik het mezelf nooit vergeven.'

Elise draait zich om en groet haar moeder gehaast. Ze voelt zich bijna schuldig dat ze niet het geduld kan opbrengen om samen met Marjorie en Stevin op te lopen.

Tijd om hier meer over na te denken, gunt ze zich niet. Ze bepaalt haar gedachten bij dat, wat ze straks hoopt mee te maken. Wat voor gegevens zal ze straks moeten doorgeven. Heeft ze zich eigenlijk wel goed genoeg voorbereid?

Ze klemt haar tas dichter tegen zich aan. Daar zit haar diploma in en nog andere waardevolle papieren.

Wanneer ze de straat uit is, hoort ze snelle voetstappen achter zich. Nieuwsgierig wil ze zich omdraaien maar dan voelt ze opeens twee handen op haar gezicht. Haar hart slaat over. Ze wil kijken, maar ziet niets dan die donkere vingers. Een plotselinge angst klopt in haar keel.

De laatste tijd is er sprake van veel berovingen. De onveiligheid in Paramaribo neemt toe. Wat willen ze van haar stelen? Toevallig draagt ze net nu een tasje bij zich.

Dan hoort ze een verdraaide stem zeggen: 'Raad eens, wie ik ben?'

Een diepe zucht ontsnapt haar. Natuurlijk, haar zus of haar broer en Elise bromt boos: 'Lelijkerds, hoe durven jullie mij zo te laten schrikken. Jullie weten best dat ik zenuwachtig ben.'

Inderdaad, Marjorie is haar achterna gerend en Stevin volgt zijn zus op de voet.

Maar Elise kan niet lang boos blijven op haar jongere zus, die met een guitige blik in haar ogen naar haar opkijkt. Gezellig haken ze bij haar in en zo lopen ze gezamenlijk in de richting van de school en het kindertehuis.

Hun school staat vlakbij de militaire kazerne. Marjorie vertelt dat de militairen soms komen kijken, wanneer ze op het plein het Surinaamse volkslied met elkaar zingen. Dit vindt plaats voordat ze de klaslokalen binnengaan.

'Stoer hoor, die militairen,' begint Stevin, 'ik wil later ook soldaat worden en vechten voor mijn land.'

Elise huivert onwillekeurig. 'Vechten voor je land? Tegen wie wil je dan precies vechten?'

'Dat is toch zo klaar als een klontje. Tegen de Amerikanen of tegen bakra's uit Nederland,' antwoordt Stevin wereldwijs.

'Maar kereltje, wie heeft jou wijsgemaakt dat dit nodig is. Wat voor slechte dingen doen die Amerikanen of die Nederlanders dan?'

Onzeker kijkt Stevin haar nu aan, dan schudt hij krachtig zijn hoofd en zegt eigenwijs: 'Wat weten meiden daar nu van? Soldaten hebben bij ons in de klas verteld, waarom zij belangrijk zijn voor het land. En ik luister toch naar hen en niet naar jou. En pa Harold is het helemaal met onze soldaten eens, hoor!'

Dan rukt Stevin zich los en rent er vandoor. Hij ziet een vriendje van zijn klas.

Marjorie blijft bij Elise. Elise ziet de vragende blik in de ogen van haar zus. 'Marjorie, ik hoop dat jij wijzer bent dan Stevin.'

‘Ik vind oorlog verschrikkelijk. Dat mensen dood gemaakt worden, dat kan toch nooit goed zijn, Elise?’

Elise drukt even de arm van haar zusje tegen zich aan. ‘Natuurlijk niet lieverd, het is veel beter om de vrede te zoeken en die te bewaren. Geweld brengt niet de oplossing.’ Deze laatste zin zegt ze heel nadrukkelijk.

Ondertussen zijn ze vlakbij de school gekomen. En inderdaad paraderen een aantal militairen voor de school heen en weer.

Wanneer Elise naar hen kijkt, ontmoet ze de blik van één van de hoogste militairen onder hen.

Hij kijkt haar strak aan. Er verschijnt een blik van herkenning op zijn gezicht. Elise heeft het gevoel dat hij op haar af wil stappen. Het lijkt alsof hij denkt dat hij haar kent, maar zich niet precies herinnert waarvan.

Tegen wil en dank bloost Elise. Wat wil deze man? Waarom kijkt hij met zo’n indringende blik in zijn ogen naar haar? In haar geest komt plotseling een verontrustende veronderstelling boven drijven. Misschien heeft hij haar laatste uitspraak gehoord en is ze nu een verdacht iemand, die mogelijk het militaire regiem zou kunnen ondermijnen. Ze merkt dat zijn vorsende blik op haar gericht blijft. Ze raakt een beetje de kluts kwijt.

Dan realiseert Elise zich opeens dat ze niet moet treuzelen. Ze heeft weinig tijd en ze wil niet te laat komen voor haar eerste sollicitatiegesprek. Het is echt een belangrijk bezoek dat ze moet afleggen.

‘Lieve zus, ik moet snel gaan. Laat mijn arm nu maar los.’

‘Nee,’ zegt Marjorie met een vasthoudende klank in haar stem, ‘eerst krijg je nog een kus van me.’ En ze voegt de daad bij het woord.

Opeens hoort Elise tot haar verbazing een donkere stem achter haar zeggen: ‘Ik wil het voorbeeld van dat schoolmeisje wel volgen.’ Haar vermoeden dat de stem bij die haar aanstarende militair hoort, klopt, wanneer ze zich even omdraait om de nu weghollende Marjorie na te kijken. Abrupt draait ze zich om, haar hart gaat feller tekeer dan tevoren. Bang, dat hij haar achterna zal komen, loopt ze zo snel ze kan in de richting van de Zonnebloemstraat. De

verleiding om nog een keer om te zien naar mogelijk een nog steeds smachtende blik van die met blinkende onderscheidingen uitgedoste militair, weet ze te weerstaan. Een kleine geruststelling, ze heeft hem niet tegen zich in het harnas gejaagd door haar linke opmerking dat geweld niets oplost. Deze man was blijkbaar meer op uiterlijke dingen gericht. Gelukkig is het in de ochtenden vrij druk op de weg. Ze kan nu snel uit het zicht van die soldaat verdwijnen. Langzamerhand bedaart het kloppen van haar hart.

Een kwartier later heeft ze haar bestemming bereikt. Ze drukt op de bel en wacht in spanning af. Hoort ze daarbinnen iemand dichterbij komen? Het getik van hakken wordt duidelijker en al snel zwaait de deur van het kindertehuis open. Een vriendelijke blanke dame nodigt haar uit om binnen te komen.

‘Ik neem aan dat jij Elise Stevans bent?’ Wanneer Elise knikt, steekt ze haar hand uit. ‘Mijn naam is Alie Brink. Mijn man wacht op je in zijn kantoor. Loop maar achter mij aan.’

Elise volgt haar met een kloppend hart. Zie je wel, denkt ze, hij wacht op me. Ben ik zeker al te laat. O, denkt ze, zal ik me ooit thuis voelen in dit deftige milieu bij deze blanke mensen?

Die mevrouw ziet er zo tiptop verzorgd uit en ze loopt zo statig. Ja, alles ziet er hier zo piekfijn uit. Ze kijkt schuw om zich heen. Wat veel glanzende koperen voorwerpen. Mooie mahoniehouten kasten staan in de gang. Deze wereld is zo totaal anders dan die van haar. Misschien is haar nieuwe directeur een pietje precies en weet hij ontzettend veel. En zij, Elise, wat voor niveau heeft zij? Voor haar gevoel is haar kennis vrij minimaal, eigenlijk weet ze nog niets met het oog op haar toekomstige werk, behalve dat ze van kinderen houdt.

Dan zwaait de deur open en ziet Elise de grote man, letterlijk en figuurlijk.

Nadat hij zich heeft voorgesteld, nodigt hij haar met een joviaal gebaar uit om tegenover hem te gaan zitten. Hij gaat, anders dan zij van Surinamers gewend is, recht op zijn doel af.

‘Vertel eens Elise, waarom wil jij in dit kindertehuis komen werken?’

Elise slikt een brok in haar keel weg. Durft ze haar eigen visie te uiten, of zal ze voorlopig zwijgen en afwachten. Kom op, zo spreekt ze zichzelf onhoorbaar vermanend toe; laat je niet kennen. Jij bent voor God net zo waardevol als deze man en jij mag er ook zijn. Jouw mening mag je laten horen. Ze schraapt haar keel en zegt op een bedeesde, maar toch vastbesloten toon: 'Meneer, ik houd erg veel van kinderen.' Heel even aarzelt ze, maar dan gaat ze verder: 'De kinderen die hier in dit tehuis zijn, hebben geen ouders, of ze hebben ouders die niet voor hen kunnen zorgen en eh...,' nu begint ze toch te stotteren. En dat wil ze helemaal niet.

De directeur kijkt haar vriendelijk aan. 'Je denkt dus dat wij hier weeskinderen en verwaarloosde kinderen hebben. Dat klopt, maar er hoort nog een derde categorie kinderen bij. Deze kinderen komen uit het binnenland. Ze hebben ouders die het beste met hen voor hebben, maar hen toch naar dit kindertehuis sturen. De reden daarvan is, dat zij in Paramaribo beter onderwijs en ook vooral vervolgonderwijs kunnen genieten. In het binnenland zijn er bijvoorbeeld geen scholen die voorbereidend wetenschappelijk onderwijs bieden.'

Het blijft even stil. Peinzend vraagt de man die tegenover haar zit: 'Kan het zijn dat je me nog meer over je motivatie wilde vertellen, Elise? Ik heb het gevoel dat ik je verhaal met mijn uiteenzetting heb onderbroken.' Met een vraag in zijn ogen, kijkt de directeur haar aan, alsof hij haar wil uitnodigen om meer van haar eigen ervaringen te vertellen.

Elise slikt. Razend snel gaan haar gedachten. Hij lijkt niet op het plaatje dat zij thuis in haar gedachten van hem gemaakt heeft. Hij is helemaal niet streng, eerder het tegenovergestelde. Hij komt in eerste instantie zelfs sympathiek over. Maar... zal zij deze man vertellen wat zij in haar jeugd heeft meegemaakt? Hij knikt vriendelijk naar haar en maakt een stimulerend gebaar, alsof hij haar niet uitgesproken overwegingen begrijpt.

'Meneer,' begint ze aarzelend om vervolgens dapper door te gaan, 'ik weet wat het inhoud om als kind zonder ouders te leven. Mijn vader is omgekomen door een auto-ongeluk.' Elise sluit even haar

ogen en herinneringen komen boven aan het laatste afscheid van haar vrolijke vader toen hij als chauffeur een vracht goederen naar Frans Guyana moest brengen.

‘Ach meisje, wat verschrikkelijk moet dat geweest zijn. Vertel me wat je hierover kwijt wilt.’

‘Mijn moeder vernam allereerst, dat zijn omgeslagen jeep gevonden was bij een brug in de buurt van Albina. Toen kregen we, twee verschrikkelijke weken na dat ongeluk, het bericht te verwerken, dat zijn lijk was aangespoeld. Waarschijnlijk was hij uit de jeep geslingerd en in de rivier terechtgekomen.’ Wanneer ze opkijkt, ontmoet ze een blik vol medeleven.

Na een tijdje zwijgen, vervolgt Elise: ‘En vier jaar later was ook mijn moeder verdwenen.’

Weer blijft het stil. Ze slikt, haar emoties spelen haar parten nu ze aan dit alles terugdenkt.

Haar leven als kind was niet gemakkelijk. Maar door haar verdriet heeft ze wel iets bijzonders mogen vinden. Ze zucht diep en zegt dan met iets van opluchting in haar stem: ‘Gelukkig is zij wel weer teruggekomen.’

Opnieuw houdt ze haar mond, maar de man tegenover haar blijft geduldig zwijgen. Voor haar gevoel nodigt hij haar uit om nog meer te vertellen. In haar hart verlangt ze er naar om zich te uiten. En dan vertelt Elise met ingehouden stem, hoe ze tot de ontdekking kwam, dat haar waarschijnlijk wanhopige moeder, van de ene op de andere dag samen met haar jongste halfbroertje verdwenen was. Wanneer ze dit alles zich te binnen brengt, speelt het hele tafereel zich voor haar ogen af als een film. Alles wat ze toen meemaakte, staat haar nu weer helder voor de geest, alsof het gisteren was, toen dit plaatsvond...

Zacht vertelt ze, wat haar overkwam. ‘Op een dag stopte er een oude Mercedes voor hun houten huisje. Er kwam een onbekende man bij ma op bezoek. Hij deed heel joviaal en hij stelde zich voor als oom Harold.

Nadat hij met ma gesmoesd had, riep hij mij en zei: ‘Ga bij de Chinees bami kopen.’ Op dat moment had ik er nog geen idee van, wat hij met ma besprak. Die volgende dag werd mij dat stukje bij

beetje duidelijk. Want er gebeurde daarna iets, wat een grote impact had op mijn verdere leven. Mijn vertrouwen in deze man en ma werd hierdoor enorm geschokt. Wat er toen voorviel staat onuitwisbaar in mijn geheugen gegrift. Ik liep die dag, onbewust van wat er zich had afgespeeld, na schooltijd ons erf op. Tot mijn verbazing vond ik daar alleen Marjorie. 'Waar is ma, waar is Stevin?' vroeg ik. Marjorie vertelde argeloos, dat ma schoenen zou kopen voor Stevin. 'Daar, op de hoek zijn ze samen in een busje weggegaan en nu zijn ze al een hele poos weg,' vertelde ze met een diepe zucht.

Ik vroeg haar daarna: 'En kleine zus van me, vond je het niet erg om zo lang te wachten?'

Marjorie keek mij toen zo verwonderd aan, het leek of ze mij duidelijk wilde maken: moet ik hier nu echt antwoord op geven?

'Ik ben blij, dat je er bent Elies... en mijn buik rammelt, gaan wij samen gauw eten koken?' Ik heb haar handje vastgepakt en daarna zijn we naar binnen gegaan.

We hebben iets lekkers klaargemaakt. Er was deze keer amsoi² en bakkeljouw³. Nadat we uitjes gefruut hadden en bouillon bij de groente en de vis gedaan hadden, begon het zo heerlijk te ruiken, dat we er buikpijn van kregen. Maar toch wilden we persé wachten op ma en Stevin.

We hadden allebei veel trek, want de laatste keer dat we gegeten hadden was vele uren geleden. Ondertussen begon het schemerig te worden. De Sixy joeri's⁴ gingen al te keer.

Maar nog steeds geen geluid van een naderende ma en Stevin! Het leek wel op gisteren, maar toen was alleen ma weg. Allerlei gedachten speelden door mijn hoofd. Zou mijn broertje zich hebben losgerukt en onder een auto zijn gekomen? Zou ma met hem in het ziekenhuis zijn? Of, misschien nog erger. Zouden ze allebei zijn geraakt door één of ander voertuig? Die busjes rijden zo onverantwoord ruig en snel. Misschien lagen ze allebei in het landshospitaal? Deze gedachten benauwdten mij op dat moment heel erg. Ik denk dat de herinneringen aan de doodsoorzaak van mijn vader onbewust een rol speelden.

² Groente

³ Kabeljauw

⁴ Krekels die om zes uur lawaai gaan maken

Na een tijdje heb ik tegen mijn zusje gezegd: 'Marjorie, kom, alsjeblieft, blijf niet langer kijken of zij er aankomen. Laten we gaan eten.' Daarna aten we voor die ene keer samen van één bord. Ondanks alle wanhoop en angst hebben we gesmuld van het eten, want we waren niet verwend met lekker eten.

Nog steeds was er geen ma met Stevin komen opdagen. Nergens was er een levend wezen te bespeuren. Tegenover Marjorie wilde ik niets laten zien van de wurgende ongerustheid, die beslag op mij dreigde te leggen. Ik probeerde het van mij af te schudden.

Ik herinner mij dat wij hebben gezongen en gebeden voor ma en Stevin. Toen we na ons gebed onze ogen weer opendeden, was het zo donker dat de lamp aan moest. Even later viel Marjorie in slaap.

Ik ging daarna vol goede voornemens op zoek naar de schrijfspullen. In plaats van te piekeren, wilde ik met de opdracht beginnen, die ik op school gekregen had. Toen ik de velletjes papier voor mij had neergelegd, ontdekte ik tot mijn grote verbazing dat de eerste al beschreven was. Toen mijn ogen over de regels vlogen, werd alles mij langzaam maar zeker duidelijk.

Ma was eerst naar oma geweest, maar zij had de deur op slot. Ze was niet thuis. Ma had aan oma willen vragen of oma voor mij en Marjorie wilde zorgen. 'Want,' zo schreef ze, 'die oom die hier gisteren is geweest, heeft mij nodig om voor hem te koken en te wassen. Ik mocht hooguit één kindje meenemen. Maar Elise, ik beloof je, zodra het kan, kom ik langs met eten voor jou en Marjorie. Zo hoeft er niemand van ons meer te pinaren⁵. Alleen nog één vraag, Elise, zou je zelf oma willen vragen of ze voor jou en Marjorie wil zorgen?

In een enveloppe onder de velletjes zit geld, dat kan je in geval van nood gebruiken. En nu er door oom Harold schoolgeld voor Marjorie is betaald, kan zij meteen ook naar school. Jouw schooljurk van vroeger past haar goed. Ik heb dit al gecheckt. Trek haar dit schoolkostuum aan, zodat ze morgen gelijk met jou naar school kan gaan. Zul je goed op haar passen, mijn grote dochter?

Aan het slot van de brief had mijn moeder nog geschreven: 'Houd moed Elise, vertrouw op jouw Jezus. Ik kom, zo gauw ik kan.'

⁵ Honger lijden

Zo bleef ik, vanaf die dag met mijn zusje achter in ons kleine houten huis. Ik wilde oma beslist niet om hulp vragen, want in mijn hart was ik bang voor de oude, strenge en bijgelovige vrouw.

Het duurde weken en weken voordat ma weer terugkwam. Het leken wel jaren, maar ze kwam uiteindelijk terug met die oom Harold en kleine Stevin.'

Wat is er toen veel gebeurd. Het heeft behoorlijk veel invloed op mijn latere ontwikkeling gehad, bedenkt Elise. De pijn, dat ze in de steek werd gelaten door haar moeder, schrijnt nog na in haar ziel. Verzonken in verdere herinneringen, schudt ze onwillekeurig haar hoofd.

Na een tijdje stilte, hoort Elise de directeur nadrukkelijk hummen en langzaam keert ze weer naar de werkelijkheid terug.

'Elise, bedankt, dat je mij dit wilde toevertrouwen. Zo krijg ik een goede indruk van jouw achtergrond en motivatie.' Met een meevende blik in zijn ogen kijkt hij haar warm aan. 'Jouw eigen ervaringen zijn voor mij heel belangrijk en ik denk ook voor de kinderen. Begrip opbrengen is vooral in ons werk van grote waarde. En ik denk dat jij dat heel goed kan, zoals ik het nu bekijk.

Vind je het goed dat we nu even zakelijk zijn?'

Elise rilt even. Heeft ze zich niet teveel bloot gegeven? Ze is eerder emotioneel dan zakelijk.

Aarzelend knikt ze en dan gaat de directeur door met datgene wat hij wil vragen: 'Mag ik nog wat gegevens van je? Je geboortedatum zie ik hier staan. Hoeveel diploma's heb je?' Elise overhandigt hem het originele exemplaar van haar Havo diploma. Daarna vervolgt hij: 'Heb je ook een kopie van jouw diploma bij je?' Elise schrikt even. 'Nee meneer, daar heb ik helemaal niet bij stilgestaan.'

Zie je wel, ik ben helemaal niet zakelijk, anders had ik hier wel aan gedacht. Nu heb ik het misschien wel verprutst, schiet het door haar heen.

De directeur gaat staan, neemt haar diploma mee. Elise zucht diep en haalt gelaten haar schouders op. Haar onzekerheid neemt toe en voor haar gevoel duren de enkele minuten, dat hij weg is, uren.

Wanneer hij even later terug komt, haalt hij haar diploma in een nieuwe plastic hoes uit een map tevoorschijn. Hij overhandigt het exemplaar glimlachend aan Elise. 'Zo, hier is je origineel, berg het goed op. Ik bewaar de kopie.'

Verbaasd neemt ze het belangrijke papier aan. En daarna hoort ze meneer Brink zeggen: 'Elise, het sollicitatiegesprek is voorbij. Ik vond het aangenaam jou te ontmoeten en te spreken.'

Elise staat perplex. Deze directeur veroordeelt haar helemaal niet om haar nalatigheid. Hij is zelfs complimenteus. Maar dan... 'Maak ik ook een kans, meneer, om hier aangenomen te worden?' Tot haar eigen verbazing stelt Elise deze vraag. Ze had niet gedacht, dat ze zoveel lef zou hebben om dit naar voren te brengen.

Ze zucht opgelucht, wanneer ze merkt dat haar vraag in goede aarde valt.

Raadselachtig zegt de man tegenover haar: 'Ik zal je hier eerst eens een rondleiding geven en dan moet je me daarna maar vertellen of je nog steeds graag deze baan wilt hebben.'

Hoopvol gestemd loopt Elise even later met haar begeleider over het terrein.

'Het is hier nu erg rustig, maar zodra de scholen uit zijn, begint de drukte,' vertelt directeur Brink.

'De kleinere kinderen spelen dikwijls buiten in het zand met een bal. Binnenshuis zitten de grotere jongens en soms ook meisjes aan de lange tafels met hun boeken voor zich. Huiswerk maken kost hun veel inspanning. Maar als het moet, dan moet het! En de leidster of de leider houdt toezicht en helpt wanneer dit nodig is.' Al pratend lopen ze verder. 'In dit vertrek zullen de oudere meisjes vaak bezig zijn met het voorbereiden van de maaltijd.

Krijg je al een beetje een indruk hoe je taken er straks uit zullen zien, Elise?'

Elise kijkt hem met grote verwonderde ogen aan. 'Wat bedoelt u precies? Mag ik hier in de nabije toekomst komen werken als hulp voor uw kinderen?'

Meneer Brink knikt. 'Inderdaad Elise, ik heb vertrouwen in jouw beweegredenen. Natuurlijk geldt voor jou ook een korte proeftijd. Je mag na enkele weken beslissen of je het wel of niet

wilt. Het zal ook moeten blijken of je het aankan, want één ding kan ik je wel verzekeren: het is niet gemakkelijk. En goede orde is erg belangrijk. De kinderen moeten je respecteren en gehoorzamen, anders is het geen doen en ga je er onderdoor.

Je bent al achttien jaar, bijna negentien, dus in leeftijd de meerdere, ook van de puberende jongens.

Ik zal je materiaal geven, zodat jij je op je opvoedkundige taak kunt voorbereiden. Verder moet je verplicht een cursus volgen, die mijn vrouw in de ochtend – als de kinderen naar school zijn – voor alle leidsters geeft. Nog iets belangrijks, er komt hier één keer in de week een godsdienstleraar, de heer Reinders. Hij geeft in de middag de kinderen les en 's avonds zal hij jullie instructies geven hoe je kinderen Bijbelse waarden en normen kunt voorhouden en aanleren. Wat denk je van dit alles?'

'Meneer Brink, ik sta perplex. Eerlijk gezegd, zag ik er enorm tegen op om een sollicitatiegesprek bij een Nederlander af te leggen. Maar het is me erg meegevallen.'

Nu schiet de directeur in de lach. 'Ha, ha, niet alle bakra's zijn boemannen, hoop ik. Ik ben blij, dat het jou is meegevallen. Nu hoop ik maar dat jij je gauw thuis voelt bij ons.'

Hij wacht even, kijkt Elise voor haar gevoel observerend aan en zegt dan: 'Uit je verhaal over datgene wat je moeder je schreef, voordat ze jou in de steek liet, heb ik opgemerkt dat je in die tijd hulp en troost bij Jezus zocht. Is dat nog steeds het geval?'

Elise kijkt nadenkend voor zich uit. Heeft ze vanmorgen haar steun en toevlucht bij Jezus gezocht, toen ze zich voorbereidde op het sollicitatiegesprek? Onbewust schudt ze haar hoofd. Nee, niet echt, moet ze zichzelf eerlijk bekennen. En toch heeft ze eerder, toen ze zo angstig was tijdens dat hevige onweer, zo bijzonder de hulp en troost van de goede Herder ervaren. Ja, elke keer was Hij er, ook toen ze een paar keer in een moeilijke situatie terecht kwam!

Ze heeft Jezus tekort gedaan. Wat nalatig en ondankbaar kan ze soms zijn.

Dan kijkt ze openhartig naar haar toekomstige werkgever. Wat moet ze nu precies zeggen? 'Ik wil het wel, maar ik doe het niet altijd?' De woorden blijven steken in haar keel.

Ze ziet een zorgelijke blik in zijn ogen. Hij stelt haar opnieuw een vraag: 'Heb je wel eens godsdienstles gehad?'

Nu vliegen Elises gedachten naar meneer Tjon. Hij was haar godsdienstleraar aan de havo. Wat heeft ze nog fijne herinneringen aan zijn lessen. De diepgaande gesprekken en de aanbiddingsliederen die ze met elkaar zongen onder stimulerende begeleiding van zijn gitaarspel. Ze knikt nadrukkelijk en glimlacht. 'Ik vond de godsdienstlessen op school heel fijn,' komt Elise spontaan.

Nu komt er plotseling een ontspannen trek op het gezicht van meneer Brink. 'Dit is een hele geruststelling, want behalve de kinderen ontvangen ook de leidsters privé godsdienstles van meneer Reinders. Ik ben blij voor hem, want als ik het goed inschat, lijkt het erop dat hij aan jou een gemotiveerde leerling krijgt...

Nu moeten we het nog eens worden over de datum, waarop je bij ons in dienst kan komen. Het is nu bijna kerst en dan gaan er veel kinderen naar huis. De eerste dag van het nieuwe jaar ben je natuurlijk vrij, maar laten we hierbij afspreken, dat op de eerste dag van januari jouw dienstverband ingaat. Dame, ga je hiermee akkoord?'

Stralend knikt Elise. Natuurlijk wil ze dat. Al een paar maanden doet ze alleen maar schoonmaakwerk; dan hier, dan daar. Maar dit is een echte baan. En nog wel één met veel verantwoordelijkheid voor kinderen. Ze blijft bij de deur van de directeurswoning staan en kijkt naar de struiken. Prachtig bloeit een paarse bougainville bij de muur omhoog. Stralend schijnt de zon boven haar hoofd. Ze hoort de vogeltjes vrolijk zingen en een witte duif scheert voorbij. In haar hart borrelt de blijdschap naar boven.

Wat zag ze tegen het sollicitatiegesprek op, toen ze hier een uur geleden voor de deur stond. En nu... Ze kan wel dansen!

De directeur loopt naar binnen en komt even later met een vier-tal boeken tevoorschijn.

'Zo, je spoedcursus kan beginnen. Ik verwacht dat je deze pillen uitgelezen hebt voor één januari.'

Elise schrikt even, maar als ze naar zijn gezicht kijkt, ziet ze pretlichtjes in zijn ogen schitteren. Dan speelt ze het spel mee,

maakt een lichte buiging en zegt plechtig: 'Geheel tot uw dienst, ik zal me er gaarne in verdiepen.'

Na een hartelijke lach neemt hij, plechtig bezegeld door een ferme handdruk, afscheid van haar.

Even later loopt Elise met een licht hart en loden last door de zware boeken in haar tas, richting Zinniastraat. Ze is zo blij. Ze heeft binnenkort een geweldig interessante baan. Nu al popelt ze om haar huisgenoten op de hoogte te brengen van haar succes.